

El llenguatge

5/10/1978

Més femenins

Vam comentar, en una ocasió anterior, la resistència —a parer nostre sense fonament— que havíem observat per part d'alguns publicistes a fer servir la forma del femení de certs noms que designen persones que exerceixen càrrecs públics o activitats diverses, quan són exercits per dones, si no es tracta d'aquelles als quals ja han accedit tradicionalment i, per tant, aquesta forma del femení ja és habitual. ¿Per què «una diputat» i «una senador» i no una diputada i una senadora?

Les darreres addicions i modificacions al Diccionari general de la llengua catalana acordades per la Secció Filològica de l'IEC, a què ens referíem ahir, semblen abonar el nostre comentari. Tots els noms que designen professions hi figuren amb la forma del femení corresponent: cardiòleg/cardiòloga, embrióleg/embrióloga, geriatre/geriatra, pediatre/pediatra. Però resulta especialment explícita la modificació de dos termes, degà i psiquiatre, que fins ara només figuraven al diccionari en la forma del masculí, i els quals, d'ara endavant, compten amb la forma del femení corresponent: degana i psiquiatra. El dia, doncs, que una dona amb una mica d'empenta assalti el poder d'una facultat o d'un col·legi professional (Epl si no és que ja s'hagi esdevingut) ja sabem —almenys d'acord amb el Diccionari acadèmic— que caldrà anomenar-la la degana.

Mots com pediatre/a i psiquiatre/ens recorden que els substantius acabats en tre —els que l'admeten— fan el femení canviant la e final en a, com ara mestre i mestra (llevat d'algun cas com és ara sastre, que fa el femení per mitjà del sufix -essa: sastressa). Un cas no gaire conegut és àrbitre, el femení del qual és, doncs, àrbitra. I ens plau ara de fer memòria d'una conversa amb el recordat amic i mestre Eduard Artells, que un dia ens deia, amb la seva jovialitat habitual: «Mai no se'n sap prou: no he sabut fins ara que àrbitre té femení, amb a final.» Resta, però, un altre mot important amb la mateixa terminació al qual fins ara no s'ha reconegut forma femenina, ministre, i creiem, per la nostra part, que hauria de rebre el mateix tractament que els que hem esmentat.

La llista de la Secció Filològica inclou, encara, un altre femení: còrreges. En aquest cas, però, com deia Kipling, es tracta d'una altra història.

Albert Jane